

TALLER A L'AULA

Les espècies exòtiques invasores i la conservació de la biodiversitat

Dossier de l'alumne/a

Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat

Nom i cognom:

Projecte NATURABEGUR. Millora de l'estat de conservació i la biodiversitat de l'espai natural marítimoterrestre de les Muntanyes de Begur.

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

Finançat a càrrec del
Fons del Patrimoni Natural

Un projecte de:

BIOSFERA
EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Col·labora:

AJUNTAMENT DE BEGUR
Àrea de Medi Ambient

Ajuntament
de Pals

Ajuntament de
Regencós

Des de temps antics, les diferents civilitzacions hem anat modificant els indrets on ens hem instal·lat. Hem talat boscos, construït ciutats i infraestructures, conreat terrenys fèrtils, caçat i domesticat els animals, etc. També hem transportat d'un lloc a l'altre del planeta moltes espècies, sovint de forma conscient i, de vegades, sense saber-ho. L'arribada en un territori de certes espècies de fora pot tenir conseqüències greus per a la conservació dels ecosistemes naturals, però també per a l'economia i la salut humanes: són les **espècies exòtiques invasores**.

1. Relaciona amb fletxes cada paraula amb la definició corresponent:

Espècie **AUTÒCTONA**

Espècie exòtica que colonitza nous territoris ràpidament i causa greus problemes ecològics, econòmics i/o sanitaris.

Espècie **AL·LÒCTONA**

Espècie exòtica capaç de viure i reproduir-se en un territori sense l'ajut humà, però que no és gaire abundant i no causa efectes adversos.

Espècie **NATURALITZADA**

Espècie que s'ha originat en un territori o que hi ha arribat de forma natural, sense cap intervenció humana.

Espècie **INVASORA**

Espècie que no és pròpia d'un territori i que ha estat introduïda intencionadament o accidentalment per l'home.

2. Com han arribat les següents espècies invasores als ecosistemes naturals? Relaciona amb fletxes.

Canya americana

Escapament accidental d'un centre de cria d'animals tropicals per a aquaris.

Tortuga de timpà roig

Alliberament al medi natural per part dels seus propietaris (animal de companyia).

Silur

Importada per al seu ús en jardineria, originària de Sud-àfrica

Cranc senyal

Plantada voluntàriament per fixar ribes i talussos dels rius i rieres. Utilitzada en suports d'horta, com ara per tutelar les tomaqueres.

Visó americà

Alliberat per repoblar rius i rieres per part d'empreses d'aqüicultura i pescadors esportius, per contrarestar la regressió del cranc ibèric autòcton.

Cargol poma

Alliberaments i escapaments accidentals des de granges pel·leteres.

Ungla de gat

Introducció intencionada per fomentar la pesca esportiva en llacs i embassaments.

3. Diques si les següents afirmacions sobre les espècies exòtiques invasores són verdaderes (V) o falses (F):

- La canya americana envaeix les ribes de rius i rieres i disminueix la biodiversitat del bosc de ribera.
- Si tinc una mascota exòtica (iguana, tortuga de timpà roig...) i no me'n puc fer càrrec, l'haig d'alliberar a un ecosistema natural perquè visqui lliure.
- El silur és un peix que es menja els peixos invasors i els autòctons i, per tant, val la pena preservar les seves poblacions perquè incrementa la biodiversitat dels llacs i embassaments.
- El musclo zebra fa poblacions molt denses que embussen els canals d'aigua, els tubs i desaignes d'embassaments, i la seva retirada suposa un cost econòmic molt elevat per a la societat.
- El cranc de riu autòcton antigament es trobava arreu de Catalunya, però actualment només el trobem a les capçaleres d'alguns rius, on encara no hi ha arribat el cranc roig americà.
- El cranc de riu autòcton, el cranc roig americà i el cranc senyal poden compartir hàbitat i conviuen prou bé, sense que els crancs invasors desplacin els crancs autòctons.
- El cargol poma es menja les plantes d'arròs i provoca pèrdues econòmiques de milions d'euros en el sector del cultiu de l'arròs del Delta de l'Ebre.
- El mosquit tigre pot transmetre malalties tropicals que abans no existien a Catalunya, i suposa una amenaça per a la salut humana.
- El cranc blau americà és un ingredient exquisit per fer un arròs de marisc, però depreda els cultius de cloïsses i musclos, i amb les pinces talla i fa malbé les xarxes dels pescadors.
- Les algues marines invasores *Caulerpa* i *Lophocladia* milloren l'estat de conservació de les praderies de la planta autòctona *Posidonia oceanica* perquè afavoreixen l'entrada de llum i la fotosíntesi de les plantes.
- El visó americà és una espècie de mamífer autòctona molt important per a la biodiversitat dels ecosistemes aquàtics perquè depreda espècies autòctones molt abundants com els amfibis, els peixos i les aus que nidifiquen a terra.
- Les espècies exòtiques invasores són una amenaça greu per a la conservació de la biodiversitat dels ecosistemes naturals, però també per a l'economia i la salut humana.

4. Omple les fitxes següents amb un exemple d'una espècie autòctona i d'una espècie invasora:

a) Espècie AUTÒCTONA

Planta o animal:

Nom comú:

Nom científic:

Ecosistema on viu (mar, riu, llac, bosc, aiguamolls...):

Explica les seves adaptacions principals al medi i curiositats que t'hagin sorprès:

b) Espècie INVASORA

Planta o animal:

Nom comú:

Nom científic:

Ecosistemes envaïts (mar, riu, llac, bosc, aiguamolls...):

País de procedència:

Quins impactes provoca sobre els ecosistemes naturals, l'economia i/o salut humana?

